

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
landskapslag angående ändring av
landskapslagen om kommunalskatt
för näringsverksamhet.

Allmän motivering.

De i landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (32/69) ingående bestämmelserna har visat sig vara så komplicerade att många näringsidkare är tvungna att anlita någon bokföringsbyrå för att kunna fullgöra deklARATIONSSKYLDIGHETEN. De i föreliggande framställning ingående ändringsförslagen syftar till att förenkla beskattningen på ett sådant sätt att det underlättar både för de skattskyldiga och skattemyndigheterna. Vidare anser landskapsstyrelsen att vissa ändringar bör företas med anledning av att det i samband med den inkomstpolitiska helhetslösningen i riket stiftats en lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (FFS 1026/81). I övrigt föreslås endast några smärre ändringar till följd av att ifrågavarande bestämmelser innehåller föråldrade hänvisningar.

Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (FFS 360/68) har ändrats genom lagen angående ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (FFS 859/81). Ett förslag till lag angående ändring av 8 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet har intagits i regeringens proposition nr 141/1981.

Detaljmotivering

8 § 4 punkten. Enligt 29 § 1 mom. 5 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74), som tillämpas med stöd av landskapslagen om kommunalskatt på inkomst (45/76), får premier som erlagts med stöd av lagen om pension för företagare (FFS 468/69) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 467/69) avdras från totalinkomsten vid kommunalbeskattningen utan någon på förvärvsinkomsten baserad begränsning. I syfte att förtydliga bestämmelserna om rätten att avdra pensionsförsäkringspremier föreslås att obligatoriska premier som erlagts med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare skulle betraktas som naturliga avdrag för näringsidkare och lantbruksföretagare, med de i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet föreskrivna begränsningarna. Rätts- och beskattningspraxis har i detta avseende varit något vacklande, varför det

föreslås att en förtydligande bestämmelse intas i landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet (32/69). Hänvisningen till lagen om pension för lantbruksföretagare beror på att denna lags tillämpningsområde även omfattar fiskare och pälsdjursuppfödare, vilka kan beskattas enligt landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet.

Försäkringspremiernaskulle i främsta rummet beaktas som naturliga avdrag från förvärvskällan för näringsverksamheten men om premierna inte avdragits enligt förevarande lag skulle den skattskyldiga ha rätt att enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (i detta avseende föreslagen ändrad, reg.prop.nr 141/1981 rd) avdra avgiften från totalinkomsten. En förutsättning för denna avdragsrätt skulle vara att den skattskyldiga i sin deklaration yrkat på avdraget.

I riket har antagits en lag om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (FFS 1026/81). Förmåner som erhållits med stöd av det obligatoriska olycksfallsskadeskyddet betraktas som skattepliktig inkomst varför olycksfallsförsäkringspremierna måste få avdras vid beskattningen. Eftersom tillämpningsområdet för lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare omfattar även fiskare, föreslås att i förevarande lag intas en bestämmelse om att premier som erlagts enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall jämföras med sådana som erlagts med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för företagare och under samma förutsättningar betraktas som naturliga avdrag, om inte den skattskyldige yrkar på att de avdras från totalinkomsten.

13 §. Enligt den nu gällande 13 § hänförs nyttighet till om-sättningstillgångarna räknat från den tidpunkt när den avsänts, levererats eller på annat sätt överlåtits till den skattskyldige. Överlåtelsen har enligt huvudregeln ansetts ske när den faktiska besittningen av varan har övergått till köparen.

För nyttighet som inköpts från utlandet gäller däremot, genom en ändring (54/77), att den hänförs till den skattskyldiges om-sättningstillgångar räknat från den tidpunkt när den förts ombord på fartyg, utgivits till annan fraktförare eller, enligt vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, eljest överlämnats till den skattskyldige. Tidpunkten för överlåtelsen bestäms således i enlighet med den fraktklausul (t.ex. fob, cif eller franco) som använts i varje enskilt fall. Landskapsstyrelsen föreslår att bestämmelsen förtydligas och

ningen i landskapet. Den nämnda lagen var temporär och har upphört att gälla, varför ifrågavarande bestämmelse inte medtagits i den ändrade 19 §.

27a §. I bokföringslagen föreskrivs att yrkesutövare skall bokföra och uppgöra resultaträkning enligt kontantprincipen eller prestationsprincipen. För beskattningen krävs att yrkesutövare som uppgjort resultaträkning enligt kontantprincipen korrigerar den så att den överensstämmer med prestationsprincipen. De deklarationsblanketter som används är så svårfattliga och komplicerade att många yrkesutövare är tvungna att anlita någon bokföringsbyrå eller annan sakkunnig för att kunna uppgöra sin deklaration. Landskapsstyrelsen föreslår därför att förevarande lag ändras så att yrkesutövare för beskattningen kan registrera inkomsterna och utgifterna på samma sätt som enligt bokföringslagen. Detta skulle dock inte gälla sådana utgifter för anskaffning av anläggnings- och omsättningstillgångar eller vederlag som erhålls vid överlåtelse av anläggningstillgångar, med undantag för dem som är av ringa betydelse.

28 § 2 mom. och 46a §.

Enligt gällande 46a § 1 mom. får driftsreservering uppgå till högst 50 procent av den skattskyldiges vinst under räkenskapsperioden före verkställd reservering, dock så att det sammanlagda beloppet av de under skatteåret och tidigare gjorda, inte upplösta driftsreserveringarna inte får överstiga tio procent av summan av de löner som betalats under de tolv månader som omedelbart föregått utgången av räkenskapsperioden. Enligt 3 mom. får det sammanlagda beloppet av lagerreserven och driftsreserveringarna inte överstiga i 1 mom. avsett maximibelopp av lagerreserven eller driftsreserveringarna, beroende på vilket av de två beloppen som är större.

Med avsikt att underlätta verksamhetsförutsättningarna för små, medelstora och arbetsintensiva företag föreslår landskapsstyrelsen att driftsreserveringens maximibelopp höjs med fem procentenheter, till 15 procent av summan av de löner på vilka reserveringen är baserad.

Landskapsstyrelsen föreslår vidare att den skattskyldige i fortsättningen skulle ha möjlighet att välja mellan att undervärdera lagret med högst 50 procent enligt 28 § 2 mom., varvid han inte skulle tillåtas göra driftsreservering, eller att undervärdera lagret med högst 40 procent, varvid han skulle ha rätt till driftsreservering. Om tidigare gjord driftsreservering inte upplösts skulle begränsningen om 40 procent gälla. Av lagtekniska skäl

föreslås att hela bestämmelsen flyttas från 46a § 3 mom. till 28 § 2 mom.

I klargörande syfte föreslås att en bestämmelse fogas till 46a § 2 mom., innebärande att hela driftsreserveringen skall betraktas som intäkt senast för det år då näringsverksamheten upphör.

53 § 2 mom. Beträffande avskrivningar gäller för närvarande att den skattskyldige inte får avdra ett större belopp än vad som avdragits i bokföringen. Bestämmelsen har enbart gällt avskrivningar och har således inte kunnat tillämpas på utgifter för forskning som främjar näringsverksamheten (25 §) eller på kurs- och indexförluster (26 §). Eftersom landskapsstyrelsen anser att de nämnda fallen bör behandlas lika föreslås denna förevarande lagrum avsedda begränsningen utsträckt till att även gälla i 25 och 26 §§ avsedda kostnader.

55 § 2 mom. En numera felaktig hänvisning har korrigerats.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om kommunalskatt för näringsverksamhet.

I enlighet med landstingets beslut

ändras 8 § 4 punkten, 13 §, 19 §, 22 § 1 mom., 28 § 2 mom., 46a §, 53 § 2 mom. och 55 § 2 mom. landskapslagen den 25 juli 1969 om kommunalskatt för näringsverksamhet (32/69), av dessa lagrum 13 § sådan den lyder i landskapslagen den 1 juli 1977 (54/77), 19 § sådan den lyder i landskapslagen den 5 november 1971 (47/71) samt 28 § 2 mom. och 46a § sådana de lyder i landskapslagen den 10 april 1979 (30/79), samt

fogas till 16 §, sådan den lyder i landskapslagen den 5 november 1971 (47/71), en ny 4 punkt och till lagen en ny 27a § som följer:

8 §.

I 7 § avsedda avdragbara utgifter är bland andra:

- - - - -

4) löner till personer, som arbetat i näringsverksamheten, samt deras och deras anhörigas pensioner och av arbetet

föranledda understöd samt försäkringspremier och andra sådana avgifter för ordnande av de anställdas och deras anhörigas pensions-, sjukersättnings-, invalidersättnings- och andra med dem jämförliga rättigheter och förmåner, dock så att med stöd av lagen om pension för företagare (FFS 468/69), lagen om pension för lantbruksföretagare (FFS 467/69) och lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (FFS 1026/81) betalade premier är avdragbara endast med de i 29 § 1 mom. 5 punkten lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043 /74) föreskrivna begränsningarna och med beaktande av 6 § 2 mom. landskapslagen om kommunalskatt på inkomst (45/76) samt att överföringar till av arbetsgivaren grundad självständig pensionanstalt eller pensionsstiftelse är avdragbara endast till det belopp, som enligt försäkringstekniska grunder erfordras för att täcka av stiftelsens eller anstaltens ansvarighet för pensions- eller övriga därmed jämförliga förbindelser;

13 §.

Nyttighet hänförs till omsättningstillgångarna från den tidpunkt då den avsänts, levererats eller på annat sätt överlåtits till den skattskyldige och intill den tidpunkt, då den av den skattskyldige överlåtits eller förbrukats, förstörts eller på annat sätt förlorats. Nyttighet som inköpts i utlandet anses ha överlåtits och hänförs således till den skattskyldiges omsättningstillgångar, från den tidpunkt då den förts ombord på fartyg, utgivits till annan fraktförare eller, enligt vad landskapsstyrelsen närmare bestämmer, på annat sätt överlämnats till den skattskyldige. Träd som köpts på rot till ett fast pris hänförs till köparens omsättningstillgångar från tidpunkten för avtalets ingående. Byggnad, konstruktion, maskin eller annan sådan av överlåtaren förfärdigad nyttighet, som beställaren enligt avtal mottar efter särskild granskning, hänförs till överlåtarens omsättningstillgångar, till dess den mottagits av beställaren.

16 §.

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

- - - - -

4) stämpelskatt på öppet brev eller annan handling, varmed någon tilldelats titel som inte är förenad med verklig tjänst.

19 §.

Inkomst utgör intäkt för det skatteår under vilket den erhållits i pengar, i form av fordran eller som annan förmån med penningvärde. Inkomstposter som är av ringa betydelse får likväl räknas som intäkt för det skatteår under vilket de influtit.

22 §.

Utgift utgör, om inte annat är föreskrivet, kostnad för det skatteår under vilket skyldigheten att erlägga avgiften uppstått. Utgiftsposter av ringa betydelse får likväl räknas som kostnad för det skatteår under vilket de erlagts.

27a §.

Med avvikelse från vad om periodisering av inkomster och utgifter är föreskrivet utgör yrkesutövares, som bokfört och uppgjort resultaträkning i enlighet med 27 och 30 §§ bokföringslagen (FFS 655/73), inkomster intäkt för det skatteår under vilket de influtit och hans utgifter kostnad för det skatteår under vilket de erlagts. Vederlag som erhålls vid överlåtelse av anläggningstillgångar samt utgifter för anskaffning av omsättnings- och anläggningstillgångar periodiseras dock i enlighet med bestämmelserna i 5 och 6 kap., om de inte i enlighet med 19 och 22 §§ är av ringa betydelse.

28 §.

Som kostnad för skatteåret betraktas på den skattskyldiges yrkande ytterligare högst 50 procent av den del av anskaffningsutgiften som enligt 1 mom. inte betraktas som kostnad, dock så att för skattskyldig som under skatteåret gjort driftsreservering med stöd av 46a § eller som har tidigare gjorda oupplösta driftsreserveringar betraktas högst 40 procent av den nämnda delen av anskaffningsutgiften som kostnad för skatteåret.

46a §.

Skattskyldig, med undantag för penninginrättning samt försäkrings- och pensionsanstalter, får avdra, under skatteåret gjord driftsreservering, som får uppgå till högst 75 procent av den skattskyldiges vinst under räkenskapsperioden före verkställd driftsreservering, dock så att det sammanlagda beloppet av de under skatteåret och tidigare gjorda, oupplösta driftsreserveringarna inte får

överstiga 15 procent av summan av de löner för vilka förskotts-
innehållning erlagts och vilka betalats under de tolv månader som
omedelbart föregått utgången av räkenskapsperioden.

Den del av beloppet av driftsreserveringar som överstiger det
i 1 mom. avsedda maximibeloppet av driftsreserveringar skall be-
traktas som intäkt för det skatteår under vilket maximibeloppet
överskridits. Om den skattskyldige upphör med sin verksamhet betrak-
tas driftsreserveringarna som skattepliktig inkomst för det år under
vilket verksamheten upphör.

53 §.

- - - - -
Den skattskyldige får inte avdra avskrivningar eller i 25 och 26 §§ avsedda
kostnader till större belopp än han under skatteåret och tidigare avdragit i
sin bokföring.

55 §.

- - - - -
Förlust från en förvärvskälla får avdras från inkomster från
annan förvärvskälla på sätt i landskapslagen om förlustutjämning
vid kommunalbeskattningen (33/69) är föreskrivet.

Denna lag tillämpas första gången vid den beskattning som skall
verkställas för år 1982, dock så att 53 § 2 mom. tillämpas i sin
ändrade form första gången vid beskattningen för år 1984.

Mariehamn den 30 mars 1982.

L a n t r å d

Folke Woivalin

Lagberedningssekreterare

Elisabeth Naucclér.